

Azərbaycanla Özbəkistan arasındakı yol sadəcə coğrafi məsafə deyil

Həm də iqtisadi əməkdaşlıq və sarsılmaz dostluq körpüsüdür

Özbəkistan Prezidentinin Azərbaycana dövlət səfəri regionda əməkdaşlığın yeni mərhələsini açmaqla yanaşı, iki ölkə arasında iqtisadi münasibətlərin daha da gücləndirilməsi üçün böyük imkanlar yaradır. Bu səfər yalnız dövlətlərarası siyasi əlaqələrin inkişafı deyil, həm də iqtisadi integrasiyanın dərinləşməsi istiqamətində atılmış əhəmiyyətli addımdır.

Tarixi, mədəni və mənəvi tellərlə bir-birinə bağlı olan Azərbaycan və Özbəkistan strateji tərəfdaşlıq yolunda yeni bir dövrə qədəm qoyublar. Bu qədəm iki qardaş ölkə arasındakı əlaqələrin nə qədər dərin və perspektivli olduğunu bir daha sübut edir. O həm də iqtisadi əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi və institutlararası əlaqələrin gücləndirilməsi üçün mühüm imkanlar yaradır. Səfər çərçivəsində imzalanan sənədlər, aparılan danışıqlar və irəli sürülən təşəbbüslər göstərir ki, tərəflər qarşılıqlı iqtisadi maraqları reallaşdırmaqda qərarlıdır.

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin Azərbaycana budəfəki dövlət səfəri çərçivəsində Bakıda "Özbəkistan" parkının təməlqoyma mərasimi keçirildi, iki ölkə arasında bir sıra sənədlər imzalandı və Özbəkistan səfirliyinin yeni binasının açılışı oldu. Bütün bu hadisələr bir daha göstərdi ki, Azərbaycan-Özbəkistan münasibətləri strateji səviyyədə uğurla inkişaf edir və çoxşaxəli əməkdaşlıq sahələri sürətlə genişlənir.

Özbəkistan Prezidentinin səfəri regional iqtisadi integrasiyanın gücləndirilməsi və türk dünyasında əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi baxımından da xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu səfərin ən önəmli xüsusiyyəti konkret və praktiki nəticələrə söykənməsidir. Bakı görüşləri zamanı imzalanan sənədlər yalnız niyyətlərin ifadəsi deyil, həm də real əməkdaşlıq istiqamətlərinin konturlarıdır. Sənaye, energetika, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və rəqəmsal texnologiyalar kimi strateji sahələri əhatə edən razılaşmalar iki ölkənin iqtisadi əlaqələrinin genişlənməsi üçün möhkəm əsaslar yaradır. Ən diqqətçəkən məqam isə ondan ibarətdir ki, əvvəlki illərdə sadəcə müzakirə predmeti olmuş ideyalar bu dəfə artıq konkret fəaliyyət planları kimi reallaşmağa başlayır. Bu isə o deməkdir ki, artıq tərəfdaşlıq kağız üzərində qalmır, istehsalda, ticarətdə və texnologiyada həyat qazanır.

İki ölkə arasındakı işgüzar münasibətlərin inkişafını rəqəmlər də təsdiqləyir. Dövlətlərimiz arasında ticarət dövriyyəsinin dəyərinin 1 milyard dollar səviyyəsinə çatdırılması qarşıya qoyulan əsas hədəflərdən biridir və bu, əlaqələrimizin bundan sonra da dinamik inkişaf edəcəyini göstərir. Bu məqsədlə artıq 2024-2025-ci illəri əhatə edən Praktiki Fəaliyyət Planı imzalanaraq iqtisadi əməkdaşlığın müəyyən sahələr üzrə genişləndirilməsi üçün konkret addımlar da müəyyənləşdirilmişdir.

Prezident İlham Əliyevin 2021-ci ilin sentyabrında Hacıqabul Sənaye Məhəlləsində (ötən ildən Hacıqabul Sənaye Parkı) açılışını etdiyi "Azərmaş" zavodu rayonun iqtisadi inkişafı üçün böyük təkan olmaqla yanaşı, ölkəmizdə avtomobil sənayesinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Bu prosesdə də Özbəkistanla əməkdaşlıq hər iki ölkənin iqtisadiyyatı üçün faydalıdır. Qeyd edək ki, "Azərmaş" və "Uzavtosanoat" səhmdar cəmiyyətlərinin ölkəmizdə "Azərmaş CP" müştərək müəssisəsi yaradılıb. Artıq birgə layihə olan "Minik avtomobilləri və sənişin avtobuslarının istehsalı" üzrə ilk istehsala başlanılıb. Burada indiyədək "qardaş ölkənin məhsulu" statusunu qazanan yüzlərlə avtomobil istehsal olunub. Yaxın gələcəkdə pikap, yük maşınları və hətta elektrikli nəqliyyat vasitələrinin də istehsalı planlaşdırılır. Bu, təkcə iqtisadi deyil, siyasi mənada da məsajdır, birgə istehsal, birgə güc deməkdir.

Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) iki ölkəsinin enerji körpüləri bu gün Xəzərdən Avropaya qədər uzanır. Təkcə neft-qaz deyil, "yaşıl enerji" layihələri də gündəmdədir. 2025-2027-ci illəri əhatə edən ortaq enerji strategiyası Xəzər dənizini "enerji körpüsünə" çevirə bilər. SOCAR və "Uzbekneftegaz" arasında birgə işlənəcək layihələr həm iqtisadi dividendlər, həm də regionda enerji təhlükəsizliyi baxımından ciddi əhəmiyyət daşıyır. Ona görə də deyə bilərik ki, Azərbaycan və Özbəkistan yollarına sərhəd deyil, imkan kimi baxmaq zamanı çatıb. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu və Avropa ilə Asiyanı birləşdirən Trans-Xəzər "Şərq-Qərb" marşrutunun istifadəsi Özbəkistan üçün Avropaya qapı açır, Azərbaycan üçün isə Orta Asiyaya tranzit üstünlüyü yaradır.

Artıq fəaliyyətə başlamış Azərbaycan-Özbəkistan İnvestisiya Fondunun ilkin kapitalı 500 milyon dollardır. Bu fond vasitəsilə ortaq sənaye, kənd təsərrüfatı və texnologiya layihələri maliyyələşəcək. Sahibkarlar üçün bu həm də yeni bazar, yeni dəstək mexanizmi deməkdir. Ona görə də fonda iqtisadiyyatın ürəyi də demək olar. Prezident İlham Əliyev iyulun 2-də mətbuata bəyanatında bununla bağlı deyib: "Bizim planlarımız bu rəqəmi bir neçə dəfə üstələyir və əminəm ki, energetika, mehmanxana biznesi, tikinti, kənd təsərrüfatı və bir çox digər sahədə artıq konkret perspektivi olan və razılaşdırılmış layihələrin, imzalanmış müqavilələrin birgə həyata keçirilməsi təbii olaraq qarşılıqlı investisiyaların əhəmiyyətli dərəcədə artmasına gətirib çıxaracaq. Özbəkistana investisiyalar bizim üçün prioritetdir. Birincisi, ona görə ki, bu, dost, qardaş ölkədir. İkincisi, çünki Özbəkistan Prezidentinin düşünülmüş islahatları nəticəsində ölkədə çox yaxşı investisiya mühiti yaradılıb. Bunu təkcə biz deyil, həm də aparıcı maliyyə institutları və bir çox ölkə qeyd edir. Təsədüfi deyil ki, Özbəkistan bu gün investisiyalar üçün çox cəlbedici ölkədir".

Azərbaycan və Özbəkistanı artıq yalnız tarix və soy birliyi deyil, hərtərəfli tərəfdaşlıq da birləşdirir. Bu isə müasir çağırışlara cavab verən güclü, suveren və dayanıqlı regional birlik modelidir. Mərkəzi Asiyanın ürəyi Daşkəndlə Qafqazın nəhəngi Bakı arasındakı yol artıq sadəcə coğrafi məsafə deyil, həm də iqtisadi əməkdaşlıq və sarsılmaz dostluq körpüsüdür.

Züleyxa ƏLİYeva,
"Azərbaycan"